

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

РЕЦЕНЗІЇ

ІННОВАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

рецензія на монографію Комісарова О.Г. "Інформатизація в системі охорони громадського порядку: проблеми адміністративно-правового забезпечення" (Дніпропетровськ, 2012)

Ще у середині ХХ століття стає зрозуміло, що науковий і соціальний прогрес неможливі без зростання обсягів інформації, проте таке зростання породжує інформаційні кризи, гальмує суспільний розвиток. Науково-технічна інформація потребує своєї обробки і, як наслідок, стає на заваді прогресу. Перші спроби віднайти рішення цього парадоксу у практиці правоохоронних органів пов'язані зі створенням у 60-х роках минулого століття в Міністерстві внутрішніх справ СРСР спеціалізованих автоматизованих систем управління, що базувалося на новітньому для того часу комплексному науково-дослідному напрямку і виду діяльності – правовій інформатиці, а також широкому запровадженню мікропроцесорної техніки, що, у свою чергу, стало підґрунтям "виникнення" наприкінці ХХ століття інформаційної революції, а також суттєвих змін онтологічного статусу інформації в оцінці життєдіяльності людини.

Розпочаті наприкінці ХХ століття процеси інформатизації і комп'ютеризації докорінно змінили сутнісні характеристики самого суспільства, яке дістало назву інформаційного, та спрямували свій подальший розвиток на удосконалення процесів отримання, переробки, розповсюдження та зберігання інформації, нарощування кількості і швидкості її зміни та оцінки. Відповідних радикальних змін при цьому зазнала й сама наука, в якій сформувалася тенденція до змістовного поєднання розрізнених ланок природничого і гуманітарного знання на основі застосування інформаційного підходу, а нові зв'язки вимагали вже не тільки філософського осмислення, але й вироблення експертної оцінки позитивних та негативних наслідків розвитку інформатизації у кожній суспільно значимій галузі.

У свою чергу, дослідження проблем підвищення ефективності систем охорони правопорядку та підсистем їх забезпечення традиційно привертають увагу вчених і практиків, що зумовлено змінами у стані правопорядку в країні. Незважаючи на позитивні зрушення, більшість дослідників констатує, що правоохоронним органам не вдається віднайти достатньо адекватних засобів протидії правопорушенням та забезпечити надійну охорону громадського порядку. Подібний стан, окрім об'єктивних причин, пов'язаних з кризовими явищами в економіці, ба-

гато в чому визначається як наслідок недостатньої уваги до проблеми інформатизації в системі охорони правопорядку.

Незважаючи на актуальність тематики інформатизації для підвищення ефективності протидії злочинності та низку наукових праць, які були присвячені окремим питанням інформатизації правоохоронних відомств, можна стверджувати, що окремого фундаментального дослідження інформатизації в системі охорони громадського порядку в Україні на монографічному рівні не проводилося.

Обрана проблематика розкривається автором у нерозривній діалектичній єдності її головних аспектів та складових частин – теоретико-методологічного, організаційно-правового та адміністративно-правового. При цьому автор, переконливо обґрунтовуючи власну концепцію вирішення проблеми інформатизації в системі охорони громадського порядку, виважено здійснив детальне й аргументоване її співвідношення з доктринальними положеннями теорії управління, конституційного, адміністративного та інформаційного права, викладеними у публікаціях з даної теми.

Здійснювана у рецензованій роботі спроба розробки наукової концепції інформатизації в системі охорони громадського порядку є важливим елементом наукового забезпечення реформування правоохоронної сфери загалом та таких її складових, як реформування адміністративної та спеціальної діяльності правоохоронних органів, створення централізованих систем управління силами і засобами правоохоронних органів, громадських формувань правоохоронної спрямованості, органів місцевого самоврядування, приватних охоронних структур у забезпеченні охорони громадського порядку. При цьому сама монографія є проявом широкого наукового осмислення адміністративно-правових засад інформатизації в системі охорони громадського порядку, визначення й аналізу можливих рішень.

Звертає на себе увагу й той факт, що незважаючи на рішення, прийняті на всесвітніх зустрічах на вищому рівні з питань інформаційного суспільства, проблема інформатизації охорони громадського порядку, яка розглядається у запропонованій монографії, не тільки не ставала предметом спеціальних досліджень, але й майже не розглядалися проблеми механізму адміністративно-правового регулювання інформатизації. Обраний автором підхід вказує на необхідність подолання багатьох проблем і колізійних положень сучасного законодавства на шляху сприйняття інформатизації в системі охорони громадського порядку як автономного соціально-правового явища в структурі інформатизації держави та важливої підсистеми у системі розробки та реалізації національної електронної стратегії. Вбачається, що реалізація запропонованих концептуальних засад дозволила би полегшити встановлення різноманітних адміністративних обмежень та режимів інформаційної діяльності, а також більш повно та адекватно забезпечити безпеку і правопорядок, охорону прав і свобод людини. З огляду на це, представлена на рецензування монографія є важливою та своєчасною.

У цілому не викликає заперечення й структура роботи, яка побудована таким чином, щоб якнайповніше дослідити всі важливі аспекти означеної теми, що, у свою чергу, робить видання доступним для широкого загалу читачів, які цікавляться проблемними питаннями адміністративної діяльності. Разом із тим, як і кожна значна наукова праця, рецензована монографія має суперечливі положення, проте всі вони мають дискусійний характер, а рецензована праця, як фундаментальне наукове дослідження, що є результатом плідного творчого пошуку автора, заслуговує на високу оцінку. Вона становить значний науковий і практичний інтерес для фахівців у сфері охорони громадського порядку, прав і свобод людини, а також усіх тих, хто цікавиться актуальними проблемами цих сфер науки і практики.

С.М. Алфьоров

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
ректор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*